

Sana saavuttaa Malawissa -esityksen tekstit

Dia 1

Taustatietoa Suomen Pipliaseurasta:

Suomen Pipliaseura (SPS) on yksi evankelis-luterilaisen kirkon seitsemästä lähetysjärjestöstä. Seura perustettiin vuonna 1812 saattamaan suomenkielistä Raamattua ensi kertaa laajalti tavallisten ihmisten ulottuville.

Pipliaseura kuuluu Yhtyneiden Raamattuseurojen (United Bible Societies, UBS) maailmanlaajuiseen verkostoon, jolla on toimintaa yli 200 maassa ja alueella. Se on maailman laajin toimija raamatunkäännös- ja julkaisutyössä. Yhtyneet Raamattuseurat tekee myös kehitysyhteistyötä lukutaito- ja hiv-hankkeissa. Kaikissa hankkeissa pipliaseurat pyrkivät mahdollisimman laajapohjaiseen ekumeeniseen yhteistyöhön eri kirkkokuntien ja muiden kristillisten toimijoiden kanssa.

Suomen Pipliaseura ei lähetä suomalaisia lähetystyöntekijöitä vaan toimii kumppanuudessa paikallisten toimijoiden kanssa heidän omissa hankkeissaan.

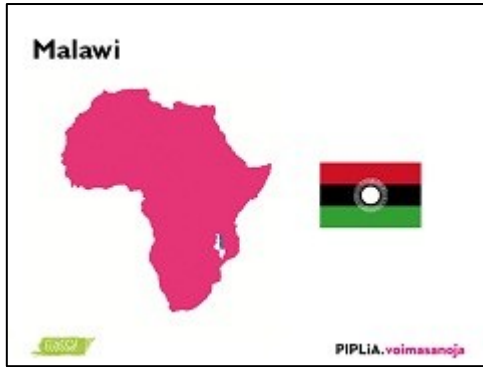
Dia 2

Raamatunkäännöstyön lähtökohtana on, että Raamatun sana kuuluu kaikille. Jeesuksen antama lähetyskäsky velvoittaa meitä työhön, jotta kaikki maailman ihmiset saavat lukea ja kuulla rakastavasta Jumalasta omalla kielellään. Tämä on myös Pipliaseurojen raamatunkäännöstyön lähtökohta.

Pipliaseurojen käännöksillä on tähän mennessä tavoitettu lähes 4 miljardia ihmistä. Käännöshankkeilla on neljä yhteistä tavoitetta: korkea laatu, ekumeenisesti laaja yhteistyö, käännöksen elämänkaaren kokonaisuus ja globaali kattavuus. Parhailtaan Yhtyneillä Raamattuseuroilla on käynnissä yli 500 hanketta, jotka valmistuessaan tavoittavat yhdessä aiemmin valmistuneiden käännösten kanssa lähes 5 miljardia ihmistä. Maailman väkiluku on nyt seitsemän miljardia.

Dia 3

Suomen Pipliaseura tekee yhteistyötä Malawin Pipliaseuran kanssa. Malawi on yksi pienimpiä maita päiväntasaajan alapuolella.

Millä tavalla sinä opit muistamaan, montako päivää on kussakin kuussa tai missä järjestyksessä Pohjanmaan rannikon joet virtaavat? Ehkä käytit avuksesi muistisääntöjä.

Malawin kohdalla oiva muistisääntö on numero kolme:

Sen pinta-ala on noin **kolmasosa** Suomen pinta-alasta. Rajanaapureita Malawilla on **kolme**: Sambia, Tansania ja Mosambik. Maa jaetaan Pohjois-, Keski- ja eteläiseen Malawiin. Malawin lipussa **kolme** väriä – musta, punainen ja vihreä – kehystävät keskellä kohoavaa aurinkoa. Maan **kolme** uskontoa ovat kristinusko, islam ja luonnonuskonnot. Vuosi jaetaan Malawissa **kolmeen** kauteen, joista yksi on kuuma ja kostea, yksi keskilämpöinen ja kuiva, yksi kuuma ja kuiva.

Dia 4

Sana saavuttaa Malawissa

- Malawissa puhutaan 16 kieltä
- Vuoteen 2013 mennessä koko Raamattu on käännetty kahdelle ja Uusi testamentti neljälle kielelle

Malawin väkiluku on jo yli 16 miljoonaa. Maassa puhutaan 16 kieltä mukaan lukien englantia, joka on chichewan lisäksi toinen maan virallisista kielistä. Muita pääkieliä ovat muun muassa jao, tumbuka, sena, lomwe ja tonga.

Malawin Pipliaseura on sitoutunut kaikkien pipliaseurojen yhteiseen päätehtävään saattaa Raamattu niin laajasti ihmisten ulottuville kuin mahdollista. Tämä vaatii myös Raamatun kääntämistä kielille, joita ihmiset puhuvat. Vuoteen 2012 mennessä koko Raamattu on käännetty chichewaksi (virallinen kieli englannin lisäksi) ja ngondeksi. Uusi testamentti on käännetty neljälle kielelle: sena, tumbuka, yao ja viimeisimpänä lomwe. Kolmella jälkimmäisellä kielellä myös Vanhan testamentin käännökset ovat työn alla.

Dia 5

Sana saavuttaa Malawissa

- Malawin Pipliaseuralla on kolme raamattukauppaa
- Raamattujen jakelu on huonojen kulkuyhteyksien takia haastavaa
- Yhteistyö kirkkojen kanssa

Malawin Pipliaseuralla on toimipisteet kattavasti Etelä-, Keski- ja Pohjois-Malawissa. Silti Raamattujen jakelu Malawissa ympäri maata on olosuhteiden takia haastavaa. Huonojen kulkuyhteyksien vuoksi kaikki eivät pääse raamattukauppoihin ostamaan omaa Raamattua, vaan Pipliaseuran työntekijät ajavat Raamattuja täyteen lastatuilla pakettiautoilla maaseutukyliin tapaamaan pastoreita ja myymään Raamattuja esimerkiksi markkinoilla. Haasteena ovat kaikkein syrjäisimmät seudut, jonne nämä säännölliset jakelumatkat eivät ulotu. Siksi Pipliaseura tekee yhteistyötä paikallisten seurakuntien kanssa niin, että nämä hankkivat Raamattuja Pipliaseuralta ja jakavat tai myyvät niitä jäsenilleen.

Sokeriruokoviljelmien keskellä olevassa kylässä on viisi kirkkoa. Kaikki kyläläiset työskentelevät jättimäisillä sokeriruokoviljelyksillä ja tehtailla. Presbyteeriseurakunnan pastori oli tilannut Pipliaseuralta lastin Raamattuja myytäväksi seurakuntalaisilleen. Pastori kertoo:

- Meillä on aktiivista toimintaa. Kirkossamme pidetään sunnuntaisin 2 jumalanpalvelusta toinen englanniksi, toinen chichewaksi, pyhäkouluryhmiäkin kokoontuu 4 eri ikäisille lapsille.

Seurakuntalaisemme kysyvät Raamattuja.

Dia 6

Markkinoilla on kaupan tavaraa laidasta laitaan vihanneksista käytettyihin vaatteisiin ja Raamatuista ruumisarkkuihin. Eräs nuoripari myi vanhoja kenkiä. Kun Pipliaseuran auto pysähtyi markkinapaikalle ja auton takaluukku kääntyi Raamattukaupaksi, nuori rouva tuli tutkailemaan Raamattuja. Hän halusi ostaa chichewankielisen Raamatun.

- Raamattu on todella tärkeä kirja. Se kertoo meille Jumalan sanaa. Minä haluan lukea Jumalan teoista, nainen kertoo ja nostaa iloisena uuden Raamattunsa ylös. Sitten palaa jatkamaan kenkäkauppaansa.

Dia 7

Koska Malawissa lähes neljännes ihmisistä on lukutaidottomia, jäisi painettu Raamattu heidän osaltaan suljetuksi kirjaksi. Tilanne on sama myös näkövammaisilla henkilöillä. Siksi Pipliaseura aloitti Usko tulee kuulemisesta -ohjelman, jossa Raamattua on nauhoitettu erikielisinä versioina seurakuntien kuunteluryhmiä varten. Myös monet paikalliset radiokanavat ovat lähettäneet Usko tulee kuulemisesta -äänitteitä omilla taajuuksillaan.

Koska malawilainen kulttuuri on kerrontakulttuuria, Raamattu ei siellä välttämättä ole parhaimmillaan pelkästään kirjana. Raamatun kertomukset ja sanoma on kuultava. Ei ole ihme, että 'Usko tulee kuulemisesta' -ohjelma kokoa eri puolilla tuhansittain ihmisiä kuuntelemaan radiosta tai juuri tätä varten suunnitelluista soittimista (Proclaimer) Raamatun luentaa. Virta saadaan laitteen aurinkopaneelista tai kammesta veivaamalla.

Lukemaan opetteleville on oma Uusi lukija -ohjelma, jossa on tuotettu helppolukuista harjoitusmateriaalia. Tavoitteena on, että läpikäytyään sen, lukija kykenee aloittamaan Uuden testamentin lukemisen.

Dia 8

Kirkoissa kuuntelutuokio on papin tai vastuuhenkilöksi sovitun maallikon ohjaama tilaisuus.

Luchenzassa eräässä sokeiden kuunteluryhmässä, jota vetää sokea opettaja **Gideon**, kuuntelua seurasi hetken hiljainen pohdiskelu ja tämän jälkeen ryhmä keskusteli keskenään kuulemastaan ohjaajan johdolla. Raamattutuokio päättyi ohjaajan lyhyeen puheeseen ja rukoukseen. Lisäksi kaksi ryhmään kuuluvaa opettajaa oli valmistanut kaikille lämpimän aterian. Kyseiset opettajat kertoivat lahjoittavansa jokaiselle myös palat saippuaa kotiin viemisiksi. Yhteisillä kokoontumisilla on vahvasti myös diakoninen ulottuvuus. Hän, jolla on jotain jaettavaa, jakaa sitä tarvitseville.

Gideon kertoo kuunteluryhmän keskusteluista:

- Kerran kuuntelimme Raamatun kertomuksen kymmenestä neitsyestä. Jälkeenpäin pohdimme yhdessä, mitä kertomuksen öljyä täynnä olevat lamput voisivat kuvata. Tulimme siihen tulokseen, että se voisi tarkoittaa sitä, että me pysymme lähellä Jeesusta.

Dia 9

Kirkkojen kanssa tehdään yhteistyötä systemaattisen Raamatun lukemisen edistämiseksi. Vuonna 2011 järjestettiin valtakunnallinen kampanja, jossa raamatunjakeita opiskeltiin ja lausuttiin ulkoa. Tapahtuma saavutti suuren suosion ja sopii hyvin malawilaiseen kontekstiin, jossa perinteet on välitetty kautta aikojen tarinoita kertomalla.

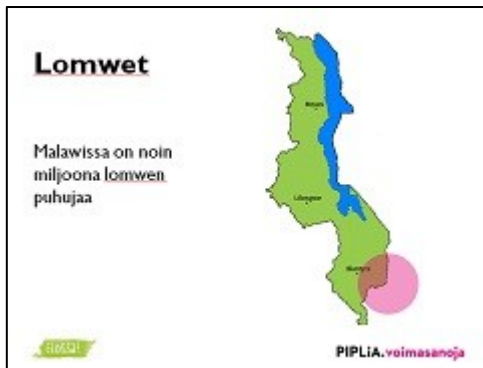
54-vuotias leskirouva **Dorothy Kafuliza** on yksi Malawin Piipseuran vapaaehtoistyöntekijöistä, jotka lukevat tai esittävät ulkomuistista raamatuntekstejä.

- Kolmen lapseni kuoleman jälkeen etsin tukea Raamatusta. Opettelin lohdutukseksi ulkoa pitkiä jaksoja chichewankielisestä Raamatusta. Aloin myös kiertää muiden surevien ja lohdutusta kaipaavien luona kertomassa heille ulkomuistista näitä raamatunkohtia. Tehtäväni Piipseuran vapaaehtoistyöntekijänä on kertoa näitä raamatunkertomuksia Piipseuran erilaisissa kokoontumisissa, hän kertoo.

Dorothy Kafulizan äidinkieli on jao. Hän odottaa innolla jaonkielisen Raamatun valmistumista, jotta voi alkaa lukea sitä ja opettelemaan tekstejä ulkoa.

- Äidinkielelläni pystyn paljon paremmin oppimaan ulkoa Raamatun tekstejä ja käyttämään oppimaani toisten hyödyksi, Dorothy iloitsee.

Dia 10

Lomwe-kansa elää kaakkois-Malawissa. Arviot lomwen puhujista vaihtelevat huomattavasti. Malawissa heitä on noin miljoona ihmistä. Kielessä on äänneitä, joita ei ole Malawin muissa kielissä.

Dia 11

Lomwet asuvat hyvin syrjäisillä seuduilla viljellen peltojaan. Ihmiset kasvattavat kassawaa, maissia, perunoita ja papuja.

Lomweheimon jäsenistä noin 75 % on kristittyjä ja 25 % perinteisten uskontojen kannattajia. Kristinuskon tuntemus kristittyjen piirissä on hyvin ohutta. Suurin syy tähän on se, että opetuksen ja myös jumalanpalvelusten kieli on edelleen chichewa. Vain harvat papit saarnaavat lomweksi.

Naapurimaassa Mosambikissa lomwenkielisiä on 1,5 miljoonaa.

Dia 12

Uuden testamentin kääntäminen alkoi vuonna 2005, ja pian vietetään kirjan julkaisujuhlia. Uusi testamentti valmistuu lomwen kielelle vuoden 2013 aikana.

Lomwen käännöstyöryhmään kuuluvat Alfred Lihelu (vas.), Brian Chifika (kesk.) ja Hayes Metani (oik.)

Hayes Metani kertoo kuvaavan esimerkin, miten lomwet odottavat Uuden testamentin valmistumista: – Ihmiset odottavat innostuneina Uutta testamenttia. Heillä on valtava palo saada omakielinen Raamattu. Jotkut tulevat tänne toimistomme ovelle kolkuttamaan. He kysyvät: 'Joko kirja on valmis?' Kun vastaan, että teemme koko ajan työtä, jotta kirja valmistuu, he eivät tyydy siihen: 'Emme jaksa odottaa. Ei huomenna, vaan haluamme kirjan tänään!'

– Työ raamatunkääntäjänä on ollut siunaus elämälleni. Käännän Raamattua lapsilleni, koko tulevalle sukupolvelle. Käännän Raamattua omalle kansalleni, meille lomweille. Työ vie minut syvemmälle Jumalan sanaan. Myös perheeni elää mukana tässä työssä. Kun menen illalla kotiin lapset sanovat: 'Isi, kerro meille tämän päivän työstäsi.' Ja minä kerron.

Suomen Pipliaseura tukee Malawin Pipliaseuran raamatunkäännöshanketta koko Raamatun kääntämiseksi lomweksi.

Dia 13

Koepainokset Johanneksen ja Markuksen evankeliumeista ovat olleet lomwekylissä luettavina ja kommentoitavina. Palaute, jota on saatu, on vaikuttavaa. Lomwet sanovat: ”Nyt meidät on nähty ja hyväksytty ihmisinä. Nyt myös Jumala on nähnyt meidät. Aiemmin emme olleet mitään, meidän heimomme oli painettu alas. Kouluissa meitä ja meidän lapsiamme rangaistiin ja jopa ajettiin pois koulusta, jos puhuimme lomwea. Nyt kieleemme on tunnustettu kieleksi. Tällä hetkellä me olemme ylpeitä voidessamme puhua lomwea. Aiemmin meidät pakotettiin puhumaan chichewaa, joka on maamme virallinen kieli englannin lisäksi.”

Dia 14

Malawin maaseudulla ei ole vielä sähköä, kylissä ei ole televisioita eikä radioita. Ihmisille ei juurikaan tule sanomalehtiä. Suullinen perinne, tarinankerronta, kertomusten esittäminen näytelminä, laulu ja tanssi ovat edelleen keskeinen osa eri heimojen kulttuuria, myös lomwekulttuuria. Raamatunkertomusta kuunnellaan omasta perinteestä käsin ja tulkintaan sovelletaan oman perinteen ilmaisutapoja. Puun juurelle improvisoituu afrikkalaisennäköinen näytelmä, jossa ovat vahvasti läsnä Raamatun teksti, kylän ihmiset, perinne, elämä ja arki. Raamatunkertomus voidaan esittää tanssien, kuten tässä. Tämä on malawilaisten tapa oppia ja omaksua Raamatun sanoma.

Tänä vuonna 2013 lomwen kylissä juhlitaan Uuden testamentin käyttöönottoa. Näin seurakuntien omakieliset jumalanpalvelukset vahvistuvat.

Dia 15

